

חינוך בפרשה

פר' במדבר וחג השבועות

מגיע לנו עוגת גבינה?

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני... שאו את ראש כל עדת בני ישראל... וברש"י 'מתוך חבתן לפניו מונה אותם כל שעה'. מנו את ישראל פעמיים, אחרי חטא העגל ולקראת הקמת המשכן, אך רש"י קורא לזה 'כל שעה'.

ישבתי בניחום אבלים, דממה מעיקה, כאב חד, שתיקה מהדהדת. המנוח לא 'שבע ימים', אלא צעיר שחיו נקטעו באיבם. פתח האי ספדנא "אין לנו מושג מה ערכו של כל יחיד ויחיד מישראל בעיני אבינו מלכנו. אתם יודעים מה הקב"ה עושה ברגע זה? סופר את בניו! 'מונה אותם כל שעה'. אך המספר חסר... פלוני חסר. הקב"ה יודע! "אתה בראתה, אתה יצרתה, אתה נפחתה בי, ואתה משמרה בקרבך, ואתה עתיד לטלה ממני". נזכור ונתנחם כי הוא גם עתיד להחזירה לעתיד לבוא! בעיני השי"ת כל יהודי הוא 'מספר חיובי'!

ממשאית אבני חצץ נושרות אבנים בשעת הנסיעה. לא נורא. הם חסרי ערך. האם סוחר יהלומים מוותר על 'קראט' במהלך עבודתו? מוכר גרעינים מעגל 'חופן פה חופן שם'. אך צורף הזהב, שכל אונקיה יקרה? ומה ערכו של כל יהודי? מה רואה מחנך בתלמידיו – גרעינים או יהלומים? הקב"ה מונה בניו בכל שעה, והמלמד? כאשר תלמיד נעדר מכיתתו: 'לא רוצה להגיע', 'מושעה ליומיים', 'איחר את ההסעה', האם למלמד איכפת? "משה קיבל תורה מסיני" - דורשים שהקב"ה החליט שמשה הוא הרב"ה של בני ישראל בשעה שרדף והשיג גדי בודד בהר סיני, הקב"ה קבע "מי שהוא יודע לרעות הצאן - איש לפי כוחו, יבוא וירעה בעמ" (שמו"ר ב). לא רק לדעת ללמד ולרעות 'כתה', אלא לרעות 'איש לפי כוחו' כל יחיד ויחיד...

'ערב קבלת התורה' קוראים מדי שנה פרשת במדבר, 'חומש הפקודים' כי הוא יסוד ותנאי לקראת מתן תורתנו! אי' במדרש (דב"ר ז') 'אמר רבי שמעון בן יוחאי, מניין אתה אומר - אלו היו ישראל חסרים אפלו אדם אחד לא היתה השכינה נגלית עליהן, דכתיב כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני...! זה עתה חגגנו עם התנא האלוקי רשב"י. מה רשב"י אומר לנו? מה לימד ומלמד? דרשתו להתמסר לכל יחיד!

"לך הביתה!". מלמד מתוסכל וחלש, עבודתו מתישה, אינו מחובר בפנימיותו לחינוך, מקנא בחבריו שזכו לג'וב קל יותר ומכניס הרבה יותר, ומדי פעם צועק "לך הביתה". פעם זה הילד המאחר, פעם זה המאתגר, המפספט... מלמד יקר! דע כי כתה היא כביהמ"ק שראוי לגילוי שכינה! "דאמר רבי שמעון, כד הוה אתי למחמי עולימיא בבי רב, הוה אומר, אזלנא למחמי אפי שכינתא" (זוה"ח לך לך) [רשב"י, כאשר הלך לראות ילדים בת"ת, היה אומר 'אני הולך להראות בפני ה' ומתי יש גילוי השכינה בחיידר? רק כשכולם נמצאים, כמו בהר סיני.

נכון, יש תלמידים מאתגרים, ישנם קשים, נזכור תמיד כי הקב"ה משלם לנו 'פר תלמיד'. ולא זה בלבד. רבינו שמשון רפאל הירש נשאל, כאשר עזב מניקלשבורג (בו הנהיג 52 קהילות!) לפרנקפורט, בה קהילה חרדית של 11 משפחות בלבד, "על מה ולמה?". השיב "הקב"ה אינו מונה לפי מספר אלא לפי משקל...!"

שח לי מלמד זקן "זיהיתי בו פוטנציאל. לא ויתרתי. ספגתי פגיעות, בלעתי צפרדעים, העלמתי עין, גרסתי חצץ, לחץ הדם הרקיע – ואני משקיע... על 'כבודי' לא הבטתי, ל'כבוד שמים' חתרתי. זה עלה לי בבריאות, אך בסוף, אוי בסוף, הוא התלמיד הטוב ביותר שלי אי-פעם. שיא 'מלאכת שמים' שלי. הוא מנהל חיידר!"

עֲרָבִים אנו אחד לאחר, זהו בסיס ותנאי לקבלת התורה. זו חשיבותו של חג השבועות. יותר מעוגת גבינה! סימן ההיכר של חלב טהור - שהוא מתגבן, בשונה מחלב טמא שאינו מתאחד ומתגבש. כשאנחנו מתגבנים, נוהגים באכפתיות ובאחריות זה לזה, סימן שטהורים אנו, ואז, ורק אז - מגיע לנו עוגת גבינה!